

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

25. januar 2007*

Indhold

I — Den anfægtede beslutning	I - 905
A — Kartellet	I - 905
B — Kartellets varighed	I - 908
C — Bøderne	I - 909
D — Den anfægtede beslutnings dispositive del	I - 910
II — Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede dom	I - 912
III — Retsforhandlingerne for Domstolen	I - 913
IV — Appellen	I - 914
A — Det første anbringende om ulovligheden af de spørgsmål, som Kommissionen har stillet under undersøgelsen	I - 915
1. Parternes argumentation	I - 915
2. Domstolens bemærkninger	I - 916
B —; Det andet anbringende om, at nogle bevismidler må afvises	I - 917
1. »Fordelingsnøgledokumentet«	I - 917
a) Parternes argumentation	I - 917
b) Domstolens bemærkninger	I - 918
2. Referaterne af afhøringerne af de tidligere ledende medarbejdere i Dalmine	I - 921
a) Parternes argumenter	I - 921
b) Domstolens bemærkninger	I - 922

* Processprog: italiensk.

C — Det tredje anbringende om optagelsen i den anfægtede beslutning af begrundelser, der er uden forbindelse med de klagepunkter, der er meddelt appellanten	I - 924
1. Parternes argumenter	I - 924
2. Domstolens bemærkninger	I - 925
D — Det fjerde anbringende om en fordrejning af de faktiske omstændigheder og om manglende begrundelse hvad angår den i den anfægtede beslutnings artikel 1 nævnte overtrædelse	I - 926
1. Parternes argumentation	I - 926
2. Domstolens bemærkninger	I - 927
E — Det femte anbringende om retlige fejl, urigtig gengivelse af beviser og manglende begrundelse med hensyn til overtrædelsens virkninger på samhandelen mellem medlemsstater	I - 930
1. Parternes argumenter	I - 930
2. Domstolens bemærkninger	I - 931
F — Det sjette anbringende om magtfordrejning, retlige fejl og urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder med hensyn til den i den anfægtede beslutnings artikel 2 nævnte overtrædelse	I - 932
1. Parternes argumenter	I - 932
2. Domstolens bemærkninger	I - 934
G — Det syvende anbringende om magtfordrejning, retlige fejl og urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder med hensyn til virkningerne af den i den anfægtede beslutnings artikel 2 nævnte overtrædelse	I - 936
1. Parternes argumenter	I - 936
2. Domstolens bemærkninger	I - 937
H — Det ottende anbringende om retlige fejl og en urigtig fremstilling af de faktiske omstændigheder med hensyn til den økonomiske kontekst for leveringskontrakten mellem Dalmine og Corus	I - 939
1. Parternes argumenter	I - 939
2. Domstolens bemærkninger	I - 940

I — Det niende anbringende om retlige fejl og om manglende begrundelse for overtrædelsens grovhed	I - 941
1. Parternes argumentation	I - 941
2. Domstolens bemærkninger	I - 943
J — Det tiende anbringende om retlige fejl og om manglende begrundelse med hensyn til overtrædelsens varighed og formildende omstændigheder	I - 952
1. Parternes argumenter	I - 952
2. Domstolens bemærkninger	I - 953
V — Sagens omkostninger	I - 957

I sag C-407/04 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i Domstolens statut, iværksat den 24. september 2004,

Dalmine SpA, Dalmine (Italien), ved advocati A. Sinagra, M. Siragusa og F. Moretti,

appellant,

I - 903

den anden part i appelsagen:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved A. Whelan og F. Amato, som
befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Jann, og dommerne K. Lenaerts, E. Juhász, K.
Schiemann og M. Ilešič (refererende dommer),

generaladvokat: L.A. Geelhoed

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 8. december 2005,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 12. september 2006,

afsagt følgende

Dom

- 1 I appelskriftet har selskabet Dalmine SpA (herefter »Dalmine« eller »appellanten«) nedlagt påstand om ophævelse af dom afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 8. juli 2004 (sag T-50/00, Dalmine mod Kommissionen, Sml. II, s. 2395, herefter »den appellerede dom«), for så vidt som Kommissionen blev frifundet for påstanden om annullation af Kommissionens beslutning 2003/382/EF af 8. december 1999 om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 81 (sag IV/E-1/35.860-B — Sømløse stålrør) (EUT 2003 L 140, s. 1, herefter »den anfægtede beslutning«).

I — Den anfægtede beslutning

A — *Kartellet*

- 2 Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber rettede den anfægtede beslutning til otte virksomheder, der producerer sømløse stålrør. Blandt disse virksomheder er fire europæiske selskaber (herefter »fællesskabsproducenterne«): Mannesmannröhren-Werke AG (herefter »Mannesmann«), Vallourec SA (herefter »Vallourec«), Corus UK Ltd (tidligere British Steel Ltd, herefter »Corus«) og Dalmine. De fire andre virksomheder, som den anfægtede beslutning er rettet til, er japanske selskaber (herefter »de japanske producenter«): NKK Corp., Nippon Steel Corp., Kawasaki Steel Corp. og Sumitomo Metal Industries Ltd (herefter »Sumitomo«).

- 3 De sømløse stålrør anvendes i olie- og gasindustrien og omfatter to hovedkategorier.
- 4 Den første produktkategori omfatter borerør, der i almindelighed kaldes »Oil Country Tubular Goods« eller »OCTG«. Disse rør kan sælges uden gevind (»glatte rør«) eller med gevind. Gevindskæringen foretages for at gøre det muligt at sætte OCTG-rørene sammen. Den kan foretages i overensstemmelse med standarder, der er fastsat af American Petroleum Institute (API) — rør, der er forsynet med gevind efter denne metode, betegnes »OCTG-rør med standardgevind« — eller udføres ved hjælp af særlige teknikker, der normalt er patenteret. I dette sidstnævnte tilfælde drejer det sig om gevind eller efter omstændighederne om »joints af første kvalitet« eller om »premium«-gevind — rør, der er forsynet med gevind efter denne metode, benævnes »OCTG-rør med specialgevind«.
- 5 Den anden produktkategori udgøres af rør til transport af olie og gas (»ledningsrør«), inden for hvilke der dels findes rør, der er fremstillet i overensstemmelse med standardiserede normer, dels rør, der er fremstillet efter mål i forbindelse med særlige projekter (herefter »projektledningsrør«).
- 6 I november 1994 besluttede Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber at foretage en undersøgelse for at fastslå, om der forelå konkurrencebegrænsende praksis vedrørende disse produkter. I december 1994 foretog Kommissionen kontrolundersøgelser hos flere virksomheder. Mellem september 1996 og december 1997 foretog Kommissionen yderligere kontrolundersøgelser hos Vallourec, Dalmine og Mannesmann. I forbindelse med en kontrolundersøgelse hos Vallourec den 17. september 1996 afgav formanden for Vallourec Oil & Gas, Verluca, en erklæring (herefter »Verlucas erklæring«). I forbindelse med en kontrolundersøgelse hos Mannesmann i april 1997 afgav lederen for dette selskab, Becher, ligeledes en erklæring (herefter »Bechers erklæring«).

- 7 I medfør af artikel 11 i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel [81] og [82] (EFT 1959-1962, s. 81), sendte Kommissionen ligeledes begæringer om oplysninger til flere virksomheder. Da Dalmine afslog at give visse af de ønskede oplysninger, blev Kommissionens beslutning K(1997) 3036 af 6. oktober 1997 vedrørende en procedure til gennemførelse af artikel 11, stk. 5, i forordning nr. 17 rettet til selskabet. Dalmine anlagde sag med påstand om annullation af denne afgørelse. Sagen blev afvist som åbenbart uegnet til realitetsbehandling ved Rettens kendelse af 24. juni 1998, Dalmine mod Kommissionen (sag T-596/97, Sml. II, s. 2383).
- 8 Henset til Verlucas og Bechers erklæringer og andre beviser fastslog Kommissionen i den anfægtede beslutning, at de otte virksomheder, som beslutningen var rettet til, havde indgået en aftale, hvis formål bl.a. var, at virksomhedernes hjemmemarkeder skulle respekteres. I medfør af denne aftale afstod den enkelte virksomhed fra at sælge OCTG-rør med standardgevind og projektledningsrør på hjemmemarkedet for en anden part i aftalen.
- 9 Aftalen blev indgået under møder mellem fællesskabsproducenter og japanske producenter, der var kendt under navnet »Europa-Japan-klubben«.
- 10 Princippet om, at hjemmemarkederne skulle respekteres, blev angivet ved udtrykket »grundlæggende regler« (»Fundamentals«). Kommissionen anførte, at de grundlæggende regler faktisk var blevet overholdt, og at aftalen følgelig havde haft konkurrencebegrænsende virkninger på fællesmarkedet.
- 11 Aftalen indeholdt i alt tre led, hvor det første var de grundlæggende regler om, at hjemmemarkederne skulle respekteres, som er nævnt ovenfor, og som udgør

overtrædelsen, der er fastsat i den anfægtede beslutnings artikel 1, den anden var fastsættelsen af priserne i forbindelse med udbud og af minimumspriser for »de særlige markeder« (»special markets«), og det tredje var opdelingen af de andre markeder i verden, med undtagelse af Canada og USA, ved hjælp af fordelingsnøgler (»sharing keys«).

- 12 Kommissionen støtter sin konklusion om, at de grundlæggende regler fandtes, på en række dokumentbaserede indicier, der er opregnet i den anfægtede beslutnings betragtning 62-67, samt på den oversigt, der findes i beslutningens betragtning 68. Det fremgår af denne oversigt, at den nationale producents andel af de leverancer, der blev foretaget af de virksomheder, som den anfægtede beslutning var rettet til, i Japan og på hjemmemarkedet for hver af de fire fællesskabsproducenter var meget høj. Heraf udleder Kommissionen, at hjemmemarkederne som helhed faktisk blev respekteret af parterne i aftalen.
- 13 Medlemmerne af Europa-Japan-klubben afholdt et møde i Tokyo den 5. november 1993 for at søge at opnå en ny aftale med de latinamerikanske producenter om opdeling af markederne. Indholdet af aftalen, der blev indgået ved denne lejlighed, afspejles i et dokument, der den 12. november 1997 blev overgivet til Kommissionen af en udenforstående informant, og som bl.a. indeholder en »fordelingsnøgle« (herefter »fordelingsnøgledokumentet«).

B — Kartellets varighed

- 14 Europa-Japan-klubben holdt møder fra 1977, hvilket skete ca. to gange om året, indtil 1994.

- 15 Kommissionen var imidlertid af den opfattelse, at året 1990 måtte anses for begyndelsestidspunkt for kartellet med henblik på bødeudmålingen, i betragtning af, at der mellem 1977 og 1990 var indgået aftaler om frivillig eksportbegrænsning mellem Det Europæiske Fællesskab og Japan. Ifølge Kommissionen ophørte overtrædelsen i 1995.

C — Bøderne

- 16 Med henblik på fastsættelsen af bøderne betegnede Kommissionen overtrædelsen som meget alvorlig, fordi den pågældende aftale gik ud på, at hjemmemarkederne skulle respekteres, og dermed gjorde indgreb i det indre markeds funktion. Den bemærkede til gengæld, at salget af sømløse stålrør, som de virksomheder, beslutningen var rettet til, havde i de fire berørte medlemsstater, kun udgjorde ca. 73 mio. EUR årligt.
- 17 Henset til disse forhold fastsatte Kommissionen for hver af de otte virksomheder bøden til 10 mio. EUR på grund af overtrædelsens grovhed. Da samtlige virksomheder var store virksomheder, fandt Kommissionen ikke anledning til at foretage en differentiering mellem de fastsatte beløb.
- 18 Idet Kommissionen fandt, at overtrædelsen var af mellemlang varighed, anvendte den en forhøjelse på 10% for hvert års deltagelse i kartellet af det beløb, der var fastsat på grund af grovheden, med henblik på fastsættelsen af grundbeløbet for den bøde, der skulle pålægges den enkelte virksomhed. I betragtning af, at stålrørsindustrien har befundet sig i en langvarig krisesituation, og henset til den omstændighed, at denne sektors situation er blevet forværret fra 1991, har Kommissionen imidlertid nedsat det nævnte grundbeløb med 10% på grund af formildende omstændigheder.

- 19 Endelig foretog Kommissionen en nedsættelse med 40% af den bøde, der blev pålagt Vallourec, samt en nedsættelse med 20% af den bøde, som Dalmine blev pålagt, i medfør af afsnit D.2 i Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 1996 C 207, s. 4, herefter »samarbejdsmeddelelsen«) for at tage hensyn til, at disse to virksomheder havde samarbejdet med Kommissionen under den administrative procedure.
- 20 Kommissionen har antaget i artikel 2 i den anfægtede beslutning, at indgåelsen af kontrakter mellem fællesskabsproducenterne om salg af glatte rør på Det Forenede Kongeriges marked var en overtrædelse. Imidlertid pålagde den ikke nogen yderligere bøde for denne overtrædelse, fordi de nævnte kontrakter kun var et middel til gennemførelse af princippet om at respektere hjemmemarkederne, som var blevet besluttet i Europa-Japan-klubben.

D — Den anfægtede beslutnings dispositive del

- 21 Det fremgår af den anfægtede beslutnings artikel 1, stk. 1, at de otte virksomheder, som beslutningen var rettet til, »har overtrådt EF-traktatens artikel 81, stk. 1, ved [...] at have deltaget i en aftale, der bl.a. gik ud på, at deres respektive hjemmemarkeder for OCTG-rør med standardgevind og sømløse projektledningsrør skulle respekteres«.
- 22 Det fastslås i beslutningens artikel 1, stk. 2, at overtrædelsen varede fra 1990 til 1995 for Mannesmann, Vallourec, Dalmine, Sumitomo, Nippon Steel Corp., Kawasaki Steel Corp. og NKK Corp. Med hensyn til Corus angives det, at overtrædelsen varede fra 1990 til februar 1994.

- 23 De øvrige relevante bestemmelser i den anfægtede beslutnings konklusion lyder som følger:

»Artikel 2

1. [Mannesmann], Vallourec [...], [Corus] og Dalmine [...] har overtrådt EF-traktatens artikel 81, stk. 1, ved som led i den i artikel 1 nævnte overtrædelse at have indgået kontrakter om en fordeling af leverancerne af glatte OCTG-rør til [Corus] (Vallourec [...] fra 1994).

2. For [Corus] varede overtrædelsen fra den 24. juli 1991 til februar 1994. For Vallourec [...] varede overtrædelsen fra den 24. juli 1991 til den 30. marts 1999. For Dalmine [...] varede overtrædelsen fra den 4. december 1991 til den 30. marts 1999. For [Mannesmann] varede overtrædelsen fra den 9. august 1993 til den 24. april 1997.

[...]

Artikel 4

De i artikel 1 opregnede virksomheder pålægges følgende bøder for den overtrædelse, der er omhandlet i nævnte artikel:

1. [Mannesmann] 13 500 000 EUR

2. Vallourec [...] 8 100 000 EUR
3. [Corus] 12 600 000 EUR
4. Dalmine [...] 10 800 000 EUR
5. Sumitomo [...] 13 500 000 EUR
6. Nippon Steel [...] 13 500 000 EUR
7. Kawasaki Steel [...] 13 500 000 EUR
8. NKK [...] 13 500 000 EUR.«

II — Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede dom

- ²⁴ Ved stævninger indleveret til Rettens Justitskontor har syv af de otte virksomheder, der blev pålagt bøder ved den anfægtede beslutning, herunder Dalmine, anlagt sag med påstand om hel eller delvis annullation af beslutningen og subsidiært ophævelse af den bøde, der er blevet pålagt dem, eller nedsættelse af bødens størrelse.

25 Ved den appellerede dom har Retten:

- annulleret artikel 1, stk. 2, i den anfægtede beslutning, for så vidt som den fastslog, at den overtrædelse, som ifølge denne artikel er begået af Dalmine, forelå før den 1. januar 1991
- fastsat størrelsen af den bøde, der er pålagt Dalmine, til 10 080 000 EUR
- i øvrigt frifundet Kommissionen
- dømt hver af parterne til at bære deres egne omkostninger.

III — Retsforhandlingerne for Domstolen

26 Under appellen har Dalmine nedlagt følgende påstande:

- Den appellerede dom ophæves.
- Den anfægtede beslutning annulleres.

- Subsidiært, den bøde, der er fastsat i den anfægtede beslutnings artikel 4, ophæves eller nedsættes.
- Subsidiært, desuden hjemvises sagen til Retten, for at denne kan træffe fornyet afgørelse på grundlag af Domstolens afgørelse.
- Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger for Retten og for Domstolen.

²⁷ Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen delvis afvises og under alle omstændigheder forkastes, da appellen savner ethvert grundlag, samt om, at appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger.

IV — Appellen

²⁸ Dalmine har i det væsentlige fremført otte anbringender til støtte for påstanden om ophævelse af den appellerede dom og annullation af den anfægtede beslutning, hvoraf tre angår formelle mangler, to vedrører mangler i forbindelse med konstateringen af den i den anfægtede beslutnings artikel 1 nævnte overtrædelse, og endelig tre vedrører mangler i forbindelse med konstateringen af den i beslutningens artikel 2 nævnte overtrædelse.

²⁹ Desuden har Dalmine påberåbt sig to anbringender vedrørende bødens størrelse.

A — Det første anbringende om ulovligheden af de spørgsmål, som Kommissionen har stillet under undersøgelsen

1. Parternes argumentation

- 30 Ifølge Dalmine har Retten begået en retlig fejl og tilsidesat retten til kontradiktion ved at antage, at de spørgsmål, som Kommissionen har stillet under undersøgelsen, var lovlige. Det følger heraf, at retten til ikke at bidrage til selvinkriminering, er blevet tilsidesat.
- 31 Dalmine har koncentreret dette anbringende om spørgsmål 1, litra d), i bilag 1 til beslutningen af 6. oktober 1997, der lyder således: »For de møder, for hvilke De ikke finder de dertil knyttede dokumenter, bedes De beskrive mødernes formål, de vedtagne beslutninger, den type dokumenter, der blev modtaget før og efter disse møder, de kvoter (»sharing keys«), der blev drøftet og/eller vedtaget for hvert geografisk område og deres gyldighedsperiode, og de priser, der blev drøftet og/eller vedtaget for hvert geografisk område og deres gyldighedsperiode, med specifikation af typen (»Winning Price« — »WP«, »Proposal Price« — »PP«, »Rock Bottom Prices« — »RBP«).
- 32 Kommissionen har henvist til, at retten til ikke at bidrage til selvinkriminering kun gælder for begæringer om oplysninger, som under straf af tvangsbøde forpligter adressaten til at svare. Det nævnte spørgsmål 1, litra d), figurerer imidlertid ikke blandt de spørgsmål, som i beslutningen af 6. oktober 1997 krævedes besvaret under straf af tvangsbøde.

2. Domstolens bemærkninger

- 33 For at fastslå, om Retten har begået de fejl, der gøres gældende, må der henvises til retspraksis vedrørende omfanget af Kommissionens beføjelser med hensyn til forudgående undersøgelsesprocedurer og administrative procedurer med henblik på retten til kontradiktion.
- 34 Ifølge denne retspraksis har Kommissionen beføjelse til, i givet fald ved en beslutning, at pålægge en virksomhed at meddele alle nødvendige oplysninger om de omstændigheder, som virksomheden kan tænkes at være bekendt med, men den kan ikke pålægge virksomheden at besvare spørgsmål, hvorved den tvinges til at indrømme at have begået overtrædelser, som det påhviler Kommissionen at føre bevis for (dom af 18.10.1989, sag 374/87, Orkem mod Kommissionen, Sml. s. 3283, præmis 34 og 35, af 7.1.2004, forenede sager C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P og C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 123, præmis 61 og 65, og af 14.7.2005, forenede sager C-65/02 P og C-73/02 P, ThyssenKrupp mod Kommissionen, Sml. I, s. 6773, præmis 49).
- 35 I det foreliggende tilfælde fremgår det imidlertid af konklusionen i beslutningen af 6. oktober 1997, således som generaladvokaten har påpeget i punkt 29 i sit forslag til afgørelse, at Dalmine ikke var forpligtet til at besvare spørgsmål 1, litra d), der nævnes i nærværende doms præmis 31. Under disse omstændigheder kan Dalmine, som Retten har fastslået i den appellerede doms præmis 45 og 46, ikke med rette gøre gældende, at selskabet har ret til ikke at blive tvunget af Kommissionen til at tilstå sin deltagelse i en overtrædelse.
- 36 Det følger heraf, at det første anbringende må forkastes.

B — *Det andet anbringende om, at nogle bevismidler må afvises*

1. »Fordelingsnøgledokumentet«

a) Parternes argumentation

37 Ifølge Dalmine har Retten med urette antaget, at »fordelingsnøgledokumentet« kunne antages som belastende bevismiddel, og har herved tilsidesat fællesskabsretten, navnlig retten til kontradiktion. Da dette dokument blev overgivet til Kommissionen af en ukendt tredjemand, har dets ægthed ikke kunnet kontrolleres. I øvrigt kender Kommissionen heller ikke identiteten på den person, som dokumentet hidrører fra.

38 Dalmine har anført, at for at et anonymt dokument skal kunne antages som bevismiddel, skal det over for den berørte tiltalte godtgøres, at det er relevant og troværdigt. Dalmine er af den opfattelse, at anonyme dokumenter i givet fald kan berettige, at der indledes en undersøgelse, men ikke kan danne grundlag for en anklage.

39 Dalmine har dernæst gjort gældende, at den appellerede dom er selvmodsigende, da Retten på den ene side har udtalt, at Dalmines argumenter kunne være relevante for vurderingen af det pågældende dokumentets troværdighed, men på den anden side har undladt at foretage en materiel undersøgelse af denne troværdighed.

40 Endelig har Dalmine anført, at Retten skulle have undersøgt, om der var tvingende grunde til, at Kommissionen ikke afslørede sin informants identitet.

- 41 Kommissionen har først henvist til, at det gældende princip er princippet om den frie bevisbedømmelse. Ifølge Kommissionen kan det ikke bestrides, at et dokument kan admitteres og anvendes. Kun dokumentets troværdighed kan bestrides. Dalmine har imidlertid ikke specifikt bestridt »fordelingsnøgledokumentets« troværdighed for Retten. Selskabet har blot anført, at dokumentet måtte afvises og var uanvendeligt, samtidig med, at det har erkendt, at nogle dele af dette støttedes af andre beviser.
- 42 Kommissionen har dernæst anført, at når en person anmoder Kommissionen om ikke at afsløre den pågældendes identitet, er Kommissionen forpligtet til at hemmeligholde den.
- 43 Endelig har Kommissionen gjort gældende, at selv hvis det blev anerkendt, at »fordelingsnøgledokumentet« ikke kunne anvendes, kunne den anfægtede beslutnings gyldighed ikke drages i tvivl af denne grund, fordi det pågældende dokument er af ringe betydning for beslutningens opbygning som helhed.

b) Domstolens bemærkninger

- 44 Overholdelsen af retten til kontradiktion indebærer, at den pågældende virksomhed under den administrative procedure gives lejlighed til at ytre sig dels om, hvorvidt de fremførte faktiske forhold og andre omstændigheder faktisk foreligger, og hvilken betydning de har, dels om de dokumenter, som Kommissionen påberåber sig til støtte for, at der foreligger en overtrædelse (jf. dom af 7.6.1983, forenede sager 100/80-103/80, *Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen*, Sml. s. 1825, præmis 10, og af 6.4.1995, sag C-310/93 P, *BPB Industries og British Gypsum mod Kommissionen*, Sml. I, s. 865, præmis 21, samt dommen i sagen *Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen*, præmis 66).

- 45 Det bemærkes først, at Dalmine har haft lejlighed til at tage stilling til »fordelingsnøgledokumentet« og til at gøre sine argumenter gældende vedrørende dokumentets bevisværdi i betragtning af dets anonyme oprindelse.
- 46 For så vidt som appellanten i det væsentlige har gjort gældende, at retten til kontradiktion ikke er blevet overholdt på grund af selve den omstændighed, at dette dokumentets oprindelse var ukendt, og at dettes troværdighed ikke var blevet godtgjort over for appellanten af Kommissionen, må det konstateres, at en sådan fortolkning af retten til kontradiktion kunne vanskeliggøre bevisførelsen, når det skal fastslås, om der foreligger en overtrædelse af Fællesskabets konkurrenceregler.
- 47 Bevisførelsen i sager om Fællesskabets konkurrenceregler er nemlig karakteriseret ved den omstændighed, at de undersøgte dokumenter ofte indeholder forretningshemmeligheder eller andre oplysninger, som ikke kan udleveres, eller som kun kan udleveres med væsentlige begrænsninger.
- 48 Under disse omstændigheder kan retten til kontradiktion ikke fortolkes således, at dokumenter, som indeholder belastende beviser, automatisk skal udelukkes som bevismateriale, hvis visse oplysninger skal forblive fortrolige. Denne fortrolighed kan ligeledes vedrøre identiteten af dokumenternes ophavsmænd samt af de personer, der har fremsendt dokumenterne til Kommissionen.
- 49 Det er derfor med rette, at Retten har udtalt følgende:
- »72 Det princip, der finder anvendelse i fællesskabsretten, er princippet om den frie bevisbedømmelse, og det eneste relevante kriterium for bedømmelsen af beviserne er disses troværdighed [...] [...]

73 Det bemærkes følgende, at mens Dalmines argumenter kan være relevante for bedømmelsen af troværdigheden og dermed bevisværdien af fordelingsnøgledokumentet, kan dette ikke anses for et bevis, der ikke lovligt kan anvendes, og som må fjernes fra sagsakterne.«

50 Retten har i øvrigt påpeget i den nævnte præmis 73 i den appellerede dom, at det kunne vise sig nødvendigt ved vurderingen af »fordelingsnøgledokumentets« troværdighed at tage dettes anonyme oprindelse i betragtning.

51 Det må konkluderes, at der ikke er begået nogen retlig fejl ved vurderingen af, om dette dokument kunne admitteres og var anvendeligt som bevismiddel.

52 Endelig kan appellanten ikke kritisere Retten for ikke at have redegjort yderligere for sin undersøgelse af det pågældende dokumentets troværdighed og for ikke at have undersøgt, om der var tvingende grunde til, at Kommissionen ikke afslørede sin informants identitet. Da Dalmines argumenter vedrørte spørgsmålet, om det nævnte dokument kunne admitteres som bevismiddel, kunne Retten begrænse sig til at besvare denne argumentation.

53 På baggrund af det foregående i sin helhed må det andet anbringendes første led forkastes.

2. Referaterne af afhøringerne af de tidligere ledende medarbejdere i Dalmine

a) Parternes argumenter

- 54 Dalmine har gjort gældende, at Retten ved at tillade anvendelsen af referaterne af afhøringerne af nogle af Dalmines tidligere ledende medarbejdere som led i de undersøgelser, der blev foretaget af den offentlige anklager i Bergamo (Italien), har tilsidesat retten til kontradiktion samt retten til en retfærdig rettergang, som er anerkendt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i henhold til artikel 6, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«).
- 55 Dels skulle Kommissionen tidligere, og under alle omstændigheder før tilsendelsen af meddelelsen af klagepunkter, have underrettet Dalmine om, at den var i besiddelse af de nævnte referater.
- 56 Dels kunne denne institution kun anvende disse dokumenter for at afgøre, om der burde indledes en procedure. I denne forbindelse har Dalmine fremhævet, at de pågældende dokumenter var foreløbige akter som led i en straffesag, og at deres troværdighed således endnu ikke var fastslået.
- 57 Kommissionen har henvist til, at den i henhold til artikel 11, stk. 1, i forordning nr. 17 kan »indhente alle fornødne oplysninger fra medlemsstaternes regeringer og kompetente myndigheder«, og at den følgelig helt logisk må kunne anvende disse oplysninger. Den har anført, at det er med rette, at Retten har udtalt, at det ikke faldt

inden for dens eller Kommissionens kompetence at udtale sig om spørgsmålet om disse oplysningers lovlige oprindelse på baggrund af den nationale rets regler om gennemførelse af undersøgelser foretaget af de italienske myndigheder.

b) Domstolens bemærkninger

58 Med hensyn til spørgsmålet, om Kommissionen tidligere, eller endog før den tilsendte meddelelsen af klagepunkter, skulle have underrettet Dalmine om, at den var i besiddelse af de pågældende referater, bemærkes, at det netop er tilsendelsen af meddelelsen af klagepunkter på den ene side og adgangen til sagens akter, som giver adressaten for den nævnte meddelelse mulighed for at skaffe sig kendskab til de bevismidler, der findes i Kommissionens sagsakter, på den anden side, som sikrer retten til kontradiktion og retten til en retfærdig rettergang, der påberåbes af appellanten som led i det her omhandlede anbringende.

59 Det er nemlig gennem meddelelsen af klagepunkter, at den berørte virksomhed bliver underrettet om alle de væsentlige omstændigheder, som Kommissionen lægger til grund på dette trin af proceduren (dom af 15.10.2002, forenede sager C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P og C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 8375, præmis 315 og 316, samt dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, præmis 66 og 67). Følgelig er det først efter fremsendelsen af den nævnte meddelelse, at den berørte virksomhed fuldt ud kan gøre retten til kontradiktion gældende (dom af 21.9.2006, sag C-105/04 P, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied mod Kommissionen, Sml. I, s. 8725, præmis 47 og 50).

60 Det bemærkes, som Retten med rette har fastslået i den appellerede doms præmis 83, at såfremt de nævnte rettigheder i den af appellanten anførte betydning også

omfattede perioden forud for afsendelsen af meddelelsen af klagepunkter, ville det svække effektiviteten af Kommissionens undersøgelse, fordi virksomheden allerede under den første fase i Kommissionens undersøgelse ville blive i stand til at fastslå, hvilke oplysninger Kommissionen allerede havde kendskab til, og dermed hvilke oplysninger der stadig kunne holdes skjult for den.

- 61 Der foreligger i øvrigt ingen støtte for, at den omstændighed, at Kommissionen ikke under undersøgelsesfasen underrettede Dalmine om, at den var i besiddelse af de nævnte referater, har kunnet have nogen indflydelse på Dalmines senere muligheder for kontradiktion under den fase i den administrative procedure, der blev indledt ved fremsendelsen af meddelelsen af klagepunkter (jf. analogt dommen i sagen *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied mod Kommissionen*, præmis 48-50 og 56).
- 62 Hvad dernæst angår spørgsmålet, om disse referater kan admitteres som bevismateriale, må det nødvendigvis fastslås, som Retten har gjort i den appellerede doms præmis 86, at spørgsmålet om, hvorvidt en national anklagemyndighed eller de kompetente konkurrencemyndigheder lovligt kan oversende oplysninger til Kommissionen, der er indhentet i medfør af den nationale strafferet, er et spørgsmål, der henhører under national ret. Desuden bemærkes, som Retten har henvist til i samme præmis, at Fællesskabets retsinstanser ikke er kompetente til at kontrollere, hvorvidt en retsakt udstedt af en national myndighed er lovlig efter national ret (Domstolens dom af 3.12.1992, sag C-97/91, *Oleificio Borelli mod Kommissionen*, Sml. I, s. 6313, præmis 9).
- 63 Hvad angår Kommissionens brug af de nævnte oplysninger bemærkes, at Retten med rette har fastslået i den appellerede doms præmis 90, at Dalmines argumenter kun kunne berøre »spørgsmålet om troværdigheden og dermed bevisværdien af dens direktørers vidneforklaringer og ikke spørgsmålet om, hvorvidt disse kan fremlægges under nærværende sag«. Som det er nævnt som led i vurderingen af det her omhandlede anbringendes første led, er det gældende princip i fællesskabsretten princippet om den frie bevisbedømmelse, og det eneste kriterium, der er relevant

ved vurderingen af de fremlagte beviser, er deres troværdighed. Da oversendelsen af de pågældende referater ikke er blevet erklæret ulovlige af en italiensk domstol, kan det følgelig ikke antages, at disse dokumenter var bevismateriale, der måtte afvises og udtages af sagens akter.

64 Det andet anbringendes andet led må følgelig ligeledes forkastes.

65 Det følger heraf, at det andet anbringende må forkastes i sin helhed.

C — Det tredje anbringende om optagelsen i den anfægtede beslutning af begrundelser, der er uden forbindelse med de klagepunkter, der er meddelt appellant

1. Parternes argumenter

66 Dalmine har anført, at selskabet foreholdt Kommissionen, at denne i den anfægtede beslutning havde henvist til faktiske omstændigheder, der var overtrædelserne uvedkommende, og som kunne skade selskabet, fordi de således offentliggjorte oplysninger kunne anvendes af tredjemænd. Dalmine har navnlig henvist til Kommissionens konstateringer om karteller vedrørende markederne uden for Fællesskabet samt om prisfastsættelse.

67 Ved at forkaste Dalmines argumentation på dette punkt har Retten set bort fra artikel 21 i forordning nr. 17, hvorefter Kommissionen skal tage hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i beskyttelse af forretningshemmeligheder.

- 68 Ifølge Kommissionen har Retten med rette fastslået, at adressaten for en beslutning under et annullationssøgsmål ikke kan anfægte nogle af beslutningens grunde, medmindre disse grunde har bindende retsvirkninger, som kan berøre adressatens interesser. I det foreliggende tilfælde har Dalmine ikke godtgjort, hvorledes de anfægtede grunde kan have sådanne virkninger.

2. Domstolens bemærkninger

- 69 Da Dalmine havde nedlagt påstand for Retten om annullation af overflødige betragtninger til den anfægtede beslutning, har denne med rette i den appellerede doms præmis 134 fastslået, at »det er tilstrækkeligt at fastslå, at der ikke findes nogen retsregel, på grundlag af hvilken adressaten for en beslutning under et annullationssøgsmål i medfør af artikel 230 EF kan anfægte nogle af beslutningens grunde, medmindre disse grunde har bindende retsvirkninger, som kan berøre adressatens interesser (jf. i denne retning Rettens dom af 22.3.2000, forenede sager T-125/97 og T-127/97, Coca-Cola mod Kommissionen, Sml. II, s. 1733, præmis 77 og 80-85). En beslutnings grunde er principielt ikke egnet til at fremkalde sådanne virkninger. I den foreliggende sag har sagsøgeren ikke påvist, hvorledes de anfægtede grunde kan have virkninger, der kan ændre sagsøgerens retsstilling«.
- 70 Selv om Retten ganske vist har undladt at undersøge, om Kommissionen var berettiget til i den anfægtede beslutning at offentliggøre oplysninger om aftalerne vedrørende markeder beliggende uden for Fællesskabet samt om prisfastsættelse, må det fastslås, at selv hvis det antages, at Kommissionens offentliggørelse af disse oplysninger havde været i strid med dennes forpligtelse til at respektere Dalmines forretningshemmeligheder, står det dog fast, at en sådan uregelmæssighed kun havde kunnet føre til en annullation af den anfægtede beslutning, hvis det var blevet bevist, at den nævnte beslutning ville have fået et andet indhold, hvis uregelmæssigheden ikke havde foreligget (Domstolens domme af 16.12.1975, forenede sager 40/73-48/73, 50/73, 54/73-56/73, 111/73, 113/73 og 114/73, Suiker

Unie m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1663, præmis 91, og af 18.9.2003, sag C-338/00 P, Volkswagen mod Kommissionen, Sml. I, s. 9189, præmis 163 og 164). Da konstateringerne i den anfægtede beslutning vedrørende aftaler om markeder beliggende uden for Fællesskabet samt om prisfastsættelse af appellantens blevet betegnet som overflødige, kan selskabet under ingen omstændigheder hævde, at den anfægtede beslutning ville have fået et væsentligt andet indhold, hvis disse konstateringer ikke havde foreligget.

71 Det tredje anbringende må ligeledes forkastes.

D — Det fjerde anbringende om en fordrejning af de faktiske omstændigheder og om manglende begrundelse hvad angår den i den anfægtede beslutnings artikel 1 nævnte overtrædelse

1. Parternes argumentation

72 Retten har ifølge Dalmine fordrejet de faktiske omstændigheder og anført en utilstrækkelig begrundelse med hensyn til fastlæggelsen af genstanden for den overtrædelse, der nævnes i den anfægtede beslutnings artikel 1, og konstateringen af dens virkninger, samt fordi en eventuel overtrædelse, der ikke er udført eller ikke har nogen mærkbar skadelig virkning på konkurrencen, sidestilles med en fuldt gennemført overtrædelse.

73 Dalmine har henvist til, at selskabet for Retten gjorde gældende, at det pågældende kartel ikke vedrørte en opdeling af hjemmemarkeder. Retten har fejlagtigt antaget, at Dalmine blot ville henvise til, at der ikke var nogen mærkbar virkning på konkurrencen. Dommen er således behæftet med en mangelfuld begrundelse.

- 74 Retten har desuden gengivet de faktiske omstændigheder urigtigt, fordi den ikke har kontrolleret de omstændigheder, som Kommissionen har fremført vedrørende kartellets genstand, navnlig på baggrund af de af Dalmine fremførte anbringender. Navnlig har Retten gengivet de erklæringer urigtigt, som blev afgivet af Vallourec, Mannesmann, Dalmine og Corus under undersøgelsen, samt fordrejet den oversigt over Europa-Japan-klubbens medlemmers leverancer, der findes i den anfægtede beslutnings betragtning 68.
- 75 Kommissionen har anført, at de argumenter, som Dalmine fremførte for Retten, ikke vedrørte spørgsmålet, om Kommissionen havde godtgjort, at der forelå en aftale, som havde til formål at begrænse konkurrencen, men spørgsmålet, om den havde godtgjort, at denne aftale var blevet gennemført, og om dennes virkninger på konkurrencen og på markedet.
- 76 Kommissionen har i øvrigt anført, at Dalmine for Retten blot bestred bevisværdien af fordelingsnøgledokumentet og erklæringerne fra en af selskabets tidligere ledere, Biasizzo, men ikke bevisværdien af andre omstændigheder, som Kommissionen havde anvendt. Dalmine kan folgelig ikke hævde, at Retten har gengivet dette bevismateriale urigtigt, da Retten ikke er blevet opfordret til at udtale sig om dette. Anbringenderne om den angiveligt urigtige gengivelse af faktiske omstændigheder må folgelig afvises.

2. Domstolens bemærkninger

- 77 Appellanten kan ikke hævde, at Retten har undladt at besvare selskabets argumentation om, at aftalen ikke vedrørte en fordeling af hjemmemarkeder.

78 I denne forbindelse bemærkes først, at Retten udtalte i den appellerede doms præmis 136, at aftalen mellem adressaterne for den anfægtede beslutning ifølge Dalmine »ikke vedrørte hjemmemarkederne i Fællesskabet«. I denne doms følgende præmisser gav den flere præciseringer vedrørende denne argumentation fra appellantens side. I den nævnte doms præmis 138 og 139 har den således gengivet Kommissionens konklusion om, at »de nationale stålørsproducenter havde en dominerende stilling på deres respektive hjemmemarkeder«, og forklaret, at »efter Dalmines opfattelse ville Kommissionen være nået til en helt anden konklusion, såfremt den havde holdt sig til en undersøgelse af situationen på markedet for de relevante produkter«.

79 Dernæst har Retten klart påpeget, at aftalen efter dens vurdering havde til formål at fordele fællesskabsproducenternes hjemmemarkeder. I den appellerede doms præmis 152 har den således henvist til, at »Kommissionen i den anfægtede beslutning har baseret sig på en række beviser vedrørende den påtalte aftales formål, hvis relevans Dalmine ikke anfægter, navnlig på Verlucas kortfattede, men klare erklæringer«. Hvad navnlig angår Biasizzos vidneforklaring, hvis bevisværdi bestrides af Dalmine (jf. nærværende doms præmis 76), har Retten, efter at have citeret et andet bevis i den appellerede doms præmis 153, nemlig Jachias vidneforklaring, hvorefter der fandtes en aftale »om at respektere de områder, der tilhørte de forskellige erhvervsdrivende«, i samme doms præmis 155 fastslået, at Biasizzos vidneforklaring bestyrker »Verlucas erklæringer vedrørende eksistensen af aftalen om opdeling af hjemmemarkederne som beskrevet af denne (jf. i denne forbindelse dommen [afsagt af Retten den 8.7.2004,] i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, [forenede sager T-67/00, T-68/00, T-71/00 og T-78/00, Sml. II, s. 2501,] præmis 309 ff.)«.

80 I sine erklæringer af 17. september 1996, som gennemgås af Retten i dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, udtalte Verluca, at aftalens deltageres hjemmemarkeder »var beskyttede« med hensyn til OCTG-rør med standardgevind samt projektledningsrør (med undtagelse af Det Forenede Kongeriges offshore-marked, som var »delvis beskyttet«). Da Verluca blev udspurgt den 18. december 1997 under en ny undersøgelse, erklærede han, at »de franske, tyske og italienske markeder blev anset for hjemmemarkeder. [Det Forenede Kongerige] havde en særlig status (jf. min erklæring af 17.9.1996)«.

- 81 Det følger af det foregående, at den appellerede dom ikke er behæftet med manglende begrundelse, som påberåbt af appellantten.
- 82 I betragtning af de ovennævnte beviser, som Retten nævner til støtte for sin konstatering af, at kartellets formål var en opdeling af hjemmemarkederne, kan appellantens argument om en urigtig fremstilling af de faktiske omstændigheder heller ikke tiltrædes. Navnlig har appellantten undladt at forklare, hvorledes Rettens fortolkning af Verlucas og Jachias erklæringer, som udtrykkeligt går ud på, at aftalen havde til formål at opdele en række hjemmemarkeder i Fællesskabet, skulle være fejlagtig.
- 83 Endelig kan appellantens argument om, at artikel 81 EF ikke kan fortolkes således, at en overtrædelse, der ikke er udført, eller som ikke har nogen mærkbar skadevirkning på konkurrencen, skulle kunne sidestilles med en overtrædelse, som er fuldt ud gennemført, heller ikke tiltrædes.
- 84 Ifølge fast retspraksis er det nemlig ved anvendelsen af artikel 81, stk. 1, EF ikke nødvendigt at tage hensyn til en aftales faktiske følger, når det fremgår, at den har til formål at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen (jf. dom af 8.7.1999, sag C-49/92 P, Kommissionen mod Anic Partecipazioni, Sml. I, s. 4125, præmis 122 og 123, samt dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 491). Hvad navnlig angår aftaler af konkurrencestridig art, der som i det foreliggende tilfælde viser sig under møder mellem konkurrerende virksomheder, har Domstolen allerede fastslået, at artikel 81, stk. 1, EF overtrædes, når disse møder har til formål at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen og således tilsigter kunstigt at tilrettelægge markedets funktion (dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 508 og 509). Af de grunde, som generaladvokaten har redegjort for i punkt 134-137 i sit forslag til afgørelse, vil det ikke være rigtigt at ændre denne retspraksis, som foreslået af appellantten.

85 Det følger af det foregående i sin helhed, at det fjerde anbringende må forkastes.

E — Det femte anbringende om retlige fejl, urigtig gengivelse af beviser og manglende begrundelse med hensyn til overtrædelsens virkninger på samhandelen mellem medlemsstater

1. Parternes argumenter

86 Ifølge Dalmine er det ikke blevet godtgjort, at det kartel, som giver anledning til sanktioner i den anfægtede beslutnings artikel 1, har en skadelig virkning på samhandelen inden for Fællesskabet. I denne forbindelse har Dalmine anført, at Kommissionen ikke har kunnet bevise, og at Retten ikke har kunnet efterprøve, at kartellets formål var en opdeling af hjemmemarkederne, og at selv hvis det var blevet godtgjort, at kartellet vedrørte en sådan opdeling, var markedernes integrationsniveau så højt, at disse ikke kunne afskærmes. Rettens herfra afvigende opfattelse er ifølge appellantens utilstrækkeligt begrundet og indeholder i øvrigt ingen vurdering af situationen på fællesmarkedet.

87 Ifølge Kommissionen er det med rette, at Retten har lagt den retspraksis til grund, hvorefter det ikke er nødvendigt at bevise, at der faktisk er påført samhandelen inden for Fællesskabet en skade, for at kunne anvende artikel 81 EF, fordi det er tilstrækkeligt at bevise, at en aftale potentielt kan fremkalde en sådan virkning.

2. Domstolens bemærkninger

- ⁸⁸ Dalmines argumenter svarer stort set til dem, der blev forkastet under behandlingen af det fjerde anbringende, og hvorved det gøres gældende, at Retten ikke har undersøgt spørgsmålet, om aftalen vedrørte opdelingen af hjemmemarkeder, og at den har sidestillet en ikke udført overtrædelse eller en overtrædelse, som ikke har nogen mærkbar skadelig virkning på konkurrencen, med en fuldt ud gennemført overtrædelse.
- ⁸⁹ Under alle omstændigheder følger det af fast retspraksis, at fortolkningen og anvendelsen af den i artikel 81 EF og 82 EF indeholdte betingelse vedrørende påvirkning af samhandelen mellem medlemsstater må tage sit udgangspunkt i formålet med denne betingelse, som er at afgrænse fællesskabsrettens gyldighedsområde i forhold til medlemsstaternes rets for konkurrencerettens vedkommende. Fællesskabsretten omfatter således alle aftaler og alle former for samordnet praksis, der er egnet til at bringe den frie handel mellem medlemsstaterne i fare på en måde, der kan skade gennemførelsen af formålene med et indre marked i medlemsstaterne, især gennem en afskærmning af de nationale markeder eller gennem en ændring af konkurrencestrukturen i fællesmarkedet (dom af 31.5.1979, sag 22/78, Hugin mod Kommissionen, Sml. s. 1869, præmis 17, og af 25.10.2001, sag C-475/99, Ambulanz Glöckner, Sml. I, s. 8089, præmis 47).
- ⁹⁰ En vedtagelse, aftale eller samordnet praksis kan kun påvirke handelen mellem medlemsstater, såfremt det på grundlag af en flerhed af objektive, retlige eller faktiske omstændigheder med tilstrækkelig sandsynlighed kan forudses, at den kan udøve en direkte eller indirekte, aktuel eller potentiel indflydelse på handelen mellem medlemsstater på en måde, der kan være til skade for virkeliggørelsen af målene for et mellemstatsligt enhedsmarked. Desuden må denne indflydelse ikke være ubetydelig (dom af 28.4.1998, sag C-306/96, Javico, Sml. I, s. 1983, præmis 16, og af 21.1.1999, forenede sager C-215/96 og C-216/96, Bagnasco m.fl., Sml. I, s. 135, præmis 47, samt Ambulanz Glöckner-dommen, præmis 48).

91 Efter at have fastslået, at aftalen havde til formål at opdele de nationale markeder i Fællesskabet, har Retten således med rette konkluderet i den appellerede doms præmis 157, at aftalen har haft den potentielle virkning at påvirke samhandelen mellem medlemsstater. Domstolen har i øvrigt allerede statueret, at en opdeling af nationale markeder i Fællesskabet kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater væsentligt (jf. *Ambulanz Glöckner*-dommen, præmis 48 og 49).

92 Det femte anbringende må derfor ligeledes forkastes.

F — Det sjette anbringende om magtfordrejning, retlige fejl og urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder med hensyn til den i den anfægtede beslutnings artikel 2 nævnte overtrædelse

1. Parternes argumenter

93 Dalmine har gjort gældende, at Retten ikke har beskrevet den i den anfægtede beslutnings artikel 2 nævnte ulovlige handling korrekt. Retten har omskrevet beslutningen og derved forsøgt at give denne retlig legitimitet på et svagt grundlag, nemlig at leveringskontrakterne mellem Corus og henholdsvis Dalmine, Vallourec og Mannesmann angiveligt var ulovlige.

94 Retten har bl.a. søgt at fremstille den ulovlige handling, der omtales i den anfægtede beslutnings artikel 2, som en selvstændig overtrædelse af artikel 81 EF, skønt den blot havde til formål at sætte de grundlæggende regler i kraft. En sådan fortolkning

af ordlyden af den anfægtede beslutning er ifølge Dalmine en magtfordrejning eller en overskridelse af beføjelser samt en urigtig gengivelse af denne beslutning. Den er i øvrigt baseret på en fejlagtig fremstilling af det relevante produktmarked.

- 95 Dalmine har i øvrigt anført, at Retten udtrykkeligt har påpeget, at Kommissionens udtalelse i den anfægtede beslutnings betragtning 164 var fejlagtig. I stedet for at annullere den anfægtede beslutning på dette punkt har Retten imidlertid omformuleret den, hvilket ligeledes er magtfordrejning.
- 96 Endelig har Dalmine fremhævet, at den fortolkning af forholdet mellem den anfægtede beslutnings artikel 1 og 2, som Retten har foretaget, har medført fordele for de japanske producenter, som, da de ikke blev anset for skyldige i den angivelige særskilte overtrædelse, der omtales i den nævnte beslutnings artikel 2, har fået en nedsættelse af bøden.
- 97 Kommissionen har gjort gældende, at de leveringskontrakter, der er indgået mellem Corus og henholdsvis Dalmine, Vallourec og Mannesmann, i den anfægtede beslutning anses for en særskilt overtrædelse af artikel 81 EF, og at de derfor er genstand for en særskilt artikel i beslutningens konklusion. Ved at pålægge de virksomheder, der er adressater, at bringe de »fastslåede overtrædelser« til ophør, angiver beslutningens artikel 3 desuden klart, at der er tale om særskilte overtrædelser.
- 98 Kommissionen har konkluderet, at Retten hverken har overskredet sine beføjelser eller gengivet den anfægtede beslutning urigtigt. Den har heller ikke omformuleret definitionen af det relevante produktmarked. Kommissionen har ligeledes anført, at selv hvis Retten på nogen måde havde annulleret beslutningens betragtning 164, ville det ikke have haft nogen konsekvens for gyldigheden af beslutningens artikel 2.

2. Domstolens bemærkninger

- ⁹⁹ For så vidt som appellanten har gjort gældende, at Retten har begået magtfordrejning, bemærkes, at en sådan adfærd foreligger, når en institution udøver sine beføjelser udelukkende eller dog i det mindste overvejende for at forfølge andre formål end dem, der er angivet, eller for at omgå en fremgangsmåde, der særligt er fastsat ved traktaten for at imødegå konkret foreliggende vanskeligheder (jf. dom af 14.5.1998, sag C-48/96 P, Windpark Groothusen mod Kommissionen, Sml. I, s. 2873, præmis 52, og af 10.3.2005, sag C-342/03, Spanien mod Rådet, Sml. I, s. 1975, præmis 64).
- ¹⁰⁰ Appellanten har imidlertid ikke fremført nogen omstændighed, der kan støtte det anførte om, at Retten skulle have udøvet sine beføjelser for at forfølge et andet formål end det, der nævnes i artikel 220 EF, nemlig at værne om lov og ret ved fortolkningen og anvendelsen af traktaten.
- ¹⁰¹ Dette anbringende hviler i øvrigt på den forudsætning, at Retten skulle have gengivet den anfægtede beslutning urigtigt ved at betegne den i beslutningens artikel 2 nævnte overtrædelse som en selvstændig overtrædelse og ikke blot som en gennemførelse af den i beslutningens artikel 1 nævnte overtrædelse.
- ¹⁰² Imidlertid har Retten ikke gengivet den anfægtede beslutning urigtigt på en sådan måde. Som Kommissionen har anført, viser selve den omstændighed, at overtrædelsen, der består i indgåelsen af de nævnte leveringskontrakter, er genstand for en særskilt artikel i den anfægtede beslutnings konklusion, at denne overtrædelse ved den nævnte beslutning er blevet betegnet som en særskilt overtrædelse af artikel 81 EF. Desuden pålægges det i den anfægtede beslutnings artikel 3 de i artikel 1 og 2 nævnte virksomheder at bringe de »i disse artikler omhandlede overtrædelser« til ophør, og denne formulering viser klart, at der er tale om særskilte overtrædelser.

103 Endelig skulle Retten, i modsætning til hvad appellant har anført, ikke drage andre konsekvenser af sine konstateringer vedrørende den anfægtede beslutnings betragtning 164.

104 Hvad angår denne betragtning har Retten i den appellerede doms præmis 244 og 245 statueret følgende:

»244 [...] Det skal dog under alle omstændigheder konstateres, at Kommissionens udtalelse i den anfægtede beslutnings betragtning 164, første punktum, hvorefter leveringskontrakterne, som udgør overtrædelsen i henhold til beslutningens artikel 2, blot var et middel til at gennemføre overtrædelsen, der er fastslået i beslutningens artikel 1, er for vidtgående, idet denne gennemførelse var et formål med den anden overtrædelse blandt flere forbundne, men særskilte formål og konkurrencestridige virkninger. Således har Retten i sin [ovennævnte] dom i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen [...] (præmis 569 ff.), fastslået, at Kommissionen har tilsidesat ligebehandlingsprincippet, fordi den ikke tog hensyn til den overtrædelse, der er konstateret i den anfægtede beslutnings artikel 2, med henblik på fastsættelsen af størrelsen af de bøder, som de europæiske producenter blev pålagt, uanset at den nævnte overtrædelses formål og virkninger gik videre end at være et bidrag til at opretholde Europa-Japanaftalen (jf. navnlig præmis 571 i den nævnte dom).

245 Selv om den i den foregående præmis omtalte ulighed i behandlingen i sidste ende begrundede en nedsættelse af de bøder, der er pålagt de japanske sagsøgere, kan den fejl i analysen, der er oprindelse til den, ikke begrunde, at den anfægtede beslutnings artikel 2 eller dens artikel 1 annulleres i den foreliggende sag.«

105 Som generaladvokaten har anført i punkt 213-216 i sit forslag til afgørelse, betød Rettens konstatering i den appellerede doms præmis 244 blot, at Kommissionen fejlagtigt har antaget, at der ikke burde pålægges en tillægsbøde for den i den anfægtede beslutnings artikel 2 nævnte overtrædelse, fordi de nævnte kontrakter kun var et middel til at gennemføre det princip om respekt for hjemmemarkederne, som var blevet besluttet i Europa-Japan-klubben (jf. nærværende doms præmis 20). Denne vurdering fra Rettens side er således uden konsekvenser for selve konstateringen af den nævnte overtrædelse i den anfægtede beslutnings artikel 2 og berettiger på ingen måde en annulation af denne artikel.

106 På baggrund af de foregående betragtninger i deres helhed må det sjette anbringende forkastes.

G — Det syvende anbringende om magtfordrejning, retlige fejl og urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder med hensyn til virkningerne af den i den anfægtede beslutnings artikel 2 nævnte overtrædelse

1. Parternes argumenter

107 Ifølge Dalmine har Retten gengivet de faktiske omstændigheder urigtigt ved at antage, at leveringskontrakten mellem Dalmine og Corus begrænsede konkurrencen på markedet for glatte rør og rør med gevind i Det Forenede Kongerige. Retten har fejlagtigt antaget, at Dalmine efter indgåelsen af denne kontrakt praktisk talt havde afskåret sig fra markedet i Det Forenede Kongerige for glatte rør og rør med gevind. I denne forbindelse har Dalmine fremhævet, at selskabet under alle omstændigheder ikke kunne få adgang til markedet i Det Forenede Kongerige for OCTG-rør med specialgevind, fordi det ikke rådede over den nødvendige licens.

- 108 Dalmine har fremhævet, at selskabets leveringskontrakt med Corus angår glatte rør, dvs. et produkt, der er det relevante marked uvedkommende. Følgelig kan denne kontrakt ikke anses for at være en gennemførelsesforanstaltning til den angivelige aftale om opdeling af hjemmemarkeder, der nævnes i den anfægtede beslutnings artikel 1. Tværtimod er denne kontrakt baseret på en lovlig forretningsmæssig logik.
- 109 Ifølge Kommissionen har Retten med rette antaget, at Dalmine kunne have opnået en licens, som gjorde det muligt for selskabet at forhandle OCTG-rør med specialgevind på Det Forenede Kongeriges marked, hvis selskabet havde haft interesse deri, men at indgåelsen af den pågældende leveringskontrakt udelukkede en sådan interesse og således eliminerede Dalmine som potentiel konkurrent.
- 110 Kommissionen har tilføjet, at Dalmine uden den nævnte leveringskontrakt også kunne have haft interesse i at sælge flere OCTG-rør med standardgevind på dette marked. Den har i øvrigt nærmere anført, at Dalmine allerede solgte OCTG-rør med standardgevind i Det Forenede Kongerige, for hvilke der ikke krævedes licens, og at selskabets argument om, at det ikke havde adgang til Det Forenede Kongeriges marked, følgelig savner grundlag.

2. Domstolens bemærkninger

- 111 I den appellerede doms præmis 179 har Retten foretaget følgende fortolkning, som i sig selv ikke bestrides af appellanten, af de leveringskontrakter, der omtales i den anfægtede beslutnings artikel 2:

»[...] Tilsammen fordeler disse kontrakter, i det mindste fra den 9. august 1993, Corus' behov for glatte rør mellem de tre andre europæiske producenter (40% for Vallourec, 30% for Dalmine og 30% for Mannesmann). Endvidere fastlægger hver af

disse kontrakter den pris, som Corus betalte for de glatte rør, ved hjælp af en matematisk formel, der tager hensyn til den pris, som Corus opnåede for sine rør med gevind.»

- 112 I betragtning af disse klausuler i leveringskontrakterne kan appellantens argumentation, som i det væsentlige har til formål at godtgøre, at der ikke er nogen forbindelse for så vidt angår disse kontraktors indvirkning på konkurrencen, mellem glatte rør på den ene side og rør med gevind på den anden side, ikke tiltrædes. I denne forbindelse bemærkes, at Retten langt fra har fremstillet de faktiske omstændigheder urigtigt, men på overbevisende måde i den appellerede doms præmis 181 har fremstillet de konkurrencestridige virkninger af leveringskontrakterne, ikke blot på markedet for glatte rør, men også på markedet for rør med gevind, i følgende vendinger:

»Ved hver af leveringskontrakterne pålagde Corus sine tre fællesskabskonkurrenter sådanne forpligtelser, at enhver effektiv konkurrence fra deres side på virksomhedens hjemmemarked blev udelukket, hvilket skete på bekostning af virksomhedens forsyningsfrihed. Disse tre virksomheders salg af glatte rør ville nemlig blive mindre, hvis Corus' salg af gevindskårne rør skulle falde. Endvidere ville fortjenstmarginen ved salgene af glatte rør, som de tre leverandører havde forpligtet sig til at foretage, også blive indskrænket i den situation, hvor Corus opnåede en lavere pris for sine gevindskårne rør, og kunne endog blive forvandlet til et tab. Under disse omstændigheder var det i praksis utænkeligt, at disse tre producenter ville forsøge at konkurrere effektivt med Corus på det britiske marked for rør med gevind, især hvad angår priserne [...]«

- 113 For så vidt appellanten fremstiller indgåelsen af sin leveringskontrakt med Corus som en logisk og lovlig forretningsvirksomhed, bemærkes blot, at dette argument er blevet behørigt gendrevet af Retten i den ovenfor citerede præmis 181 i den appellerede dom samt i samme doms præmis 185, hvori det hedder, at »såfremt leveringskontrakterne ikke havde eksisteret, ville de tre andre europæiske producenter end Corus normalt, når der ses bort fra de grundlæggende regler, have haft en reel eller i det mindste potentiel interesse i at konkurrere effektivt med Corus på det britiske marked for gevindskårne rør, såvel som i at konkurrere indbyrdes om leverancerne af glatte rør til Corus«.

- 114 Hvad endelig angår appellantens argument om, at selskabet ikke havde adgang til markedet i Det Forenede Kongerige, bl.a. fordi det ikke havde licens til salg af OCTG-rør med specialgevind, skal der blot henvises til Rettens helt korrekte analyse i den appellerede doms præmis 186:

»Med hensyn til Dalmines argumenter vedrørende de praktiske hindringer, der stillede sig i vejen for, at virksomheden foretog direkte salg af OCTG-rør med specialgevind og standardgevind på det britiske marked, bemærkes, at disse hindringer ikke er tilstrækkelige til at bevise, at virksomheden ikke på noget tidspunkt kunne have foretaget salg af dette produkt på det nævnte marked, hvis den leveringskontrakt ikke havde foreligget, som den indgik med Corus og senere med Vallourec. Antages det således, at vilkårene havde udviklet sig positivt på det britiske marked for OCTG-rør, kan det ikke udelukkes, at Dalmine kunne have opnået en licens, der gjorde det muligt for virksomheden at sælge rør med specialgevind på dette marked, eller at den kunne have forøget sin produktion af OCTG-rør med standardgevind for at sælge dem på dette marked. Det følger heraf, at med underskrivelsen af den omtvistede leveringskontrakt accepterede virksomheden reelt nogle grænser for sin forretningspolitik [...]«

- 115 I betragtning af det foregående i sin helhed må det syvende anbringende forkastes.

H — *Det ottende anbringende om retlige fejl og en urigtig fremstilling af de faktiske omstændigheder med hensyn til den økonomiske kontekst for leveringskontrakten mellem Dalmine og Corus*

1. Parternes argumenter

- 116 Dalmine har bestridt Rettens vurdering, hvorefter klausulerne i leveringskontrakten med Corus er ulovlige efter deres art.

- 117 I denne forbindelse har Dalmine bl.a. forklaret den pågældende kontrakts forretningsmæssige logik, henvist til Corus' stærke forhandlingsposition i forhold til sine potentielle leverandører og gentaget sin udtalelse om, at Dalmine solgte OCTG-rør med standardgevind i absolut marginalt omfang på Det Forenede Kongeriges marked og slet ikke solgte OCTG-rør med specialgevind dér.
- 118 Kommissionen har gjort gældende, at dette anbringende består i en gentagelse af de argumenter, der er fremført for Retten for at bestride, at nogle af klausulerne i leveringskontrakten mellem Dalmine og Corus er i strid med konkurrencereglerne, og at det følgelig må afvises.
- 119 Under alle omstændigheder savner appellants argumentation ethvert grundlag. Kommissionen har bl.a. anført, at én af parternes forretningsmæssige interesser og stærke forhandlingsposition ikke kan have indflydelse på, om en kontrakt er ulovlig og i strid med artikel 81 EF.

2. Domstolens bemærkninger

- 120 Som det fremgår af nærværende doms præmis 111-113, har Retten på behørigt begrundet måde, med rette og uden at gengive de faktiske omstændigheder urigtigt fastslået, at de leveringskontrakter, der nævnes i den anfægtede beslutnings artikel 2, kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstater og havde til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet. Følgelig kan appellanten ikke bestride Rettens vurdering, hvorefter klausulerne i de nævnte kontrakter var ulovlige efter deres art.

¹²¹ For så vidt sagsøgeren har påberåbt sig visse forretningsmæssige interesser samt den stærke forhandlingsposition, som en af parterne i disse kontrakter havde, bemærkes, således som generaladvokaten har anført i punkt 229 og 230 i sit forslag til afgørelse, at disse anbringender ikke er blevet fremført udtrykkeligt for Retten og følgelig må afvises under nærværende appel (jf. i denne retning dom af 1.6.1994, sag C-136/92 P, Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl., Sml. I, s. 1981, præmis 59, og af 8.7.1999, sag C-51/92 P, Hercules Chemicals mod Kommissionen, Sml. I, s. 4235, præmis 58). I øvrigt kan disse anbringender under alle omstændigheder ikke hjælpe appellanten. Ganske vist skal vurderingen af, om en adfærd er i overensstemmelse med artikel 81, stk. 1, EF, foretages i lyset af dens økonomiske kontekst (jf. hertil dom af 6.4.2006, sag C-551/03 P, General Motors mod Kommissionen, Sml. I, s. 3173, præmis 66, og af 13.7.2006, sag C-74/04 P, Kommissionen mod Volkswagen, Sml. I, s. 6585, præmis 45). Selv hvis det imidlertid antages, at appellants anbringender er begrundede, kan de ikke godtgøre, at den økonomiske kontekst udelukkede enhver mulighed for effektiv konkurrence (jf. analogt dom af 8.7.1999, sag C-235/92 P, Montecatini mod Kommissionen, Sml. I, s. 4539, præmis 127).

¹²² Følgelig må det ottende anbringende ligeledes forkastes.

I — Det niende anbringende om retlige fejl og om manglende begrundelse for overtrædelsens grovhed

1. Parternes argumentation

¹²³ Dalmine har gjort gældende, at den påtalte overtrædelsens grovhed skal vurderes på baggrund af det relevante markeds størrelse, fordi dette er det eneste strengt objektive parameter. En vurdering af overtrædelsens grovhed, hvorved der ses bort fra dette objektive kriterium, ville være ulogisk og baseret på omstændigheder, som ikke nævnes i retspraksis, i forordning nr. 17 eller i retningslinjerne for beregningen

af bøder i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, i EKSF-traktaten (EFT 1998 C 9, s. 3, herefter »retningslinjerne for bødeberegningen«). Følgelig har Retten fejlagtigt fastslået, at det berørte markeds størrelse blot var én relevant omstændighed blandt andre med henblik på beregningen af bøden.

¹²⁴ Dalmine har dernæst fremført argumenter, der skal godtgøre, at de kriterier, der er fastsat i retningslinjerne for beregningen af bøder, nemlig overtrædelsens art, den konkrete indvirkning på markedet og det berørte markeds udstrækning, ikke, i modsætning til hvad Retten har udtalt, er blevet overholdt af Kommissionen. Dalmine har konkluderet, at den angivelige overtrædelse ikke kan betegnes som »meget alvorlig«. Retten har i øvrigt undladt at begrunde denne betegnelse behørigt. Den har begrænset sig til at tage Kommissionens vurderinger til efterretning uden at udtale sig om deres relevans og deres berettigelse.

¹²⁵ Endelig har Dalmine gjort gældende, at Retten ikke har taget hensyn til den individuelle størrelse af de virksomheder, der er adressater for den anfægtede beslutning. Efter Dalmines opfattelse er det i strid med ethvert kriterium om ret og rimelighed at pålægge selskabet en sanktion, der er lige så stor som den, der f.eks. er blevet anvendt med hensyn til Nippon Steel, som har en årlig omsætning, der er langt højere end Dalmines. Urimeligheden af den bøde, som er pålagt Dalmine, godtgøres i øvrigt af, at bødens grundbeløb svarer til 16% af salget af de pågældende produkter i 1998 på verdensmarkedet, til 38% af salget på fællesmarkedet og til 95% af salget i den overtrædelsesperiode, der er lagt til grund, i Tyskland, Frankrig, Italien og Det Forenede Kongerige.

¹²⁶ Kommissionen har først henvist til, at ifølge retningslinjerne for beregningen af bøder er det berørte markeds størrelse blot en af de omstændigheder, der skal tages hensyn til ved vurderingen af overtrædelsens grovhed.

- 127 Dernæst har Kommissionen gjort gældende, at de kriterier, der er fastsat i retningslinjerne, er blevet anvendt korrekt. Den har bl.a. forklaret, at et kartel på grund af overtrædelsens art, eller fordi det indvirker på en betydelig del af fællesmarkedet, kan betegnes som en »meget alvorlig overtrædelse«, selv hvis det angår et produkt, hvis salg ikke repræsenterer en særlig betydelig omsætning på det nævnte marked.
- 128 Kommissionen har endelig fremhævet, at det fremgår af retningslinjerne for bødeberegningen, at differentiering af bøder på grundlag af de implicerede virksomheders omsætning ikke er en forpligtelse, men en mulighed.

2. Domstolens bemærkninger

- 129 Ifølge fast retspraksis skal grovheden af overtrædelser af Fællesskabets konkurrenceregler fastslås på grundlag af en lang række forhold, herunder sagens særlige omstændigheder, dens sammenhæng og bødernes afskrækkende virkning, uden at der er opstillet en bindende eller udtømmende liste over de kriterier, som obligatorisk skal tages i betragtning (dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 465, og dom af 28.6.2005, forenede sager C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P — C-208/02 P og C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5425, præmis 241).
- 130 De elementer, der indgår i vurderingen af overtrædelsernes grovhed, omfatter bl.a. de enkelte virksomheders adfærd og rolle ved oprettelsen af kartellet, det udbytte, som virksomhederne har kunnet opnå af kartellet, deres størrelse og værdien af de omhandlede varer samt den risiko, som overtrædelser af denne art indebærer for

gennemførelsen af Fællesskabets mål (jf. i denne retning dommen i sagen *Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen*, præmis 129, og dommen i sagen *Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen*, præmis 242).

131 Det bestemmes i punkt 1 A i retningslinjerne for bødeberegningen, at »ved vurderingen af overtrædelsens grovhed skal der tages hensyn til overtrædelsens art, overtrædelsens konkrete indvirkning på markedet samt — når den kan måles — det berørte markeds udstrækning«.

132 Følgelig har Retten, i modsætning til, hvad appellanten hævder, med rette udtalt i den appellerede doms præmis 259, at det berørte markeds størrelse kun indgik som et relevant element blandt andre ved vurderingen af overtrædelsens grovhed og fastsættelsen af bødens størrelse.

133 Hvad dernæst angår Dalmines argumentation om, at Retten fejlagtigt og uden tilstrækkelig begrundelse har opretholdt Kommissionens anvendelse af retningslinjerne for bødeberegningen og betegnelsen af overtrædelsen som »meget alvorlig«, bemærkes, at Kommissionen har et vidt skøn, og at den beregningsmetode, som fremgår af retningslinjerne, indebærer forskellige elementer af fleksibilitet (dom af 29.6.2006, sag C-308/04 P, *SGL Carbon mod Kommissionen*, Sml. I, s. 5977, præmis 46 og 47).

134 Det tilkommer ikke desto mindre Domstolen at undersøge, hvorvidt Retten har vurderet Kommissionens udøvelse af sine skønsmålinger korrekt (dommen i sagen *SGL Carbon mod Kommissionen*, præmis 48).

135 I denne forbindelse bemærkes først, at Retten i den appellerede doms præmis 263-265 korrekt har sammenfattet Kommissionens anvendelse af de kriterier, der er fastsat i retningslinjerne for bødeberegningen således:

»263 [...] I den anfægtede beslutnings betragtning 161 har Kommissionen imidlertid i det væsentlige støttet sig på arten af alle virksomhedernes ulovlige adfærd som begrundelse for dens konklusion om, at overtrædelsen i henhold til den anfægtede beslutnings artikel 1 er »meget alvorlig«. Den nævner i den forbindelse, at den påtalte aftale om opdeling af markederne var i grov modstrid med konkurrencereglerne og skadede det indre markeds funktion, forholdet var bevidst ulovligt, og at det indførte konkurrencebegrænsende system var hemmeligt og institutionaliseret. I samme betragtning 161 tillagde Kommissionen det endvidere betydning, at »de fire berørte medlemsstater [tegner] sig for størstedelen af forbruget af sømløse OCTG-rør og ledningsrør i Fællesskabet og udgør derfor et stort geografisk marked«.

264 Derimod har Kommissionen i den anfægtede beslutnings betragtning 160 fastslået, at »overtrædelsens konkrete virkninger på markedet er [...] begrænsede«, fordi de to specielle produkter, der er omfattet af beslutningen, dvs. OCTG-rør med standardgevind og projektledningsrør, kun udgør 19% af Fællesskabets forbrug af OCTG-rør og ledningsrør, og at de svejsede rør på grund af den teknologiske udvikling kunne dække en del af efterspørgslen efter sømløse rør.

265 I den anfægtede beslutnings betragtning 162 har Kommissionen således — efter at have betegnet denne overtrædelse som »meget alvorlig« på grundlag af de i betragtning 161 opregnede faktorer — taget hensyn til, at adressaterne for den anfægtede beslutning havde solgt de pågældende produkter i et forholdsvis begrænset omfang i de fire berørte medlemsstater

(73 mio. EUR årligt). Denne henvisning til det berørte markeds størrelse svarer til vurderingen i den anfægtede beslutnings betragtning 160 vedrørende overtrædelsens lille indvirkning på markedet. Kommissionen besluttede derfor at fastsætte det beløb, der er bestemt af overtrædelsens grovhed, til 10 mio. EUR. Efter retningslinjerne for bødeberegningen er der imidlertid som udgangspunkt hjemmel for et bødebeløb på »20 mio. [EUR]« for en overtrædelse, der henføres til kategorien meget alvorlige overtrædelser.«

¹³⁶ Det fremgår af Kommissionens gennemgang, således som den er sammenfattet ovenfor, at de tre kriterier, der nævnes i punkt 1 A i retningslinjerne for bødeberegningen, er blevet taget i betragtning ved bestemmelsen af overtrædelsens grovhed. Retten har således i den appellerede doms præmis 260 med rette udtalt, at »selv om Kommissionen ikke udtrykkeligt har henvist til retningslinjerne for bødeberegningen i den anfægtede beslutning, har den dog fastsat den bøde, som sagsøgeren er blevet pålagt, under anvendelse af den beregningsmetode, som den har pålagt sig selv heri«.

¹³⁷ I den appellerede doms præmis 266-271 har Retten undersøgt, »om Kommissionens [i samme doms præmis 263-265] beskrevne fremgangsmåde er ulovlig, når henses til de argumenter, som Dalmine har fremført«, og har herved anført følgende:

»267 For så vidt angår Dalmines argumenter vedrørende de relevante markeder kan det konstateres, at den anfægtede beslutnings [betragtning] 35 og 36 indeholder definitionen af de pågældende geografiske markeder, således som de normalt ville være, hvis man ser bort fra ulovlige aftaler, der har til formål eller til følge at opdele dem kunstigt. Det fremgår endvidere af den anfægtede beslutning, når den ses i sin helhed, navnlig af dens betragtning 53-77, at de japanske og europæiske producenters adfærd på det enkelte nationale marked eller i visse tilfælde på markedet i en bestemt region af

verden var bestemt af særlige regler, der varierede fra det ene marked til det andet, og som var et resultat af handelsforhandlinger, der blev ført inden for Europa-Japan-klubben.

- 268 Det må følgelig afvises som irrelevante argumenter, når Dalmine henviser til de små procentvise andele af verdensmarkedet og det europæiske marked for OCTG-rør med standardgevind og projektledningsrør, som blev udgjort af salgene af disse produkter, der blev foretaget af de otte adressater for den anfægtede beslutning. Det er nemlig den omstændighed, at overtrædelsen i henhold til den anfægtede beslutnings artikel 1 havde til formål samt, i det mindste i et vist omfang, til følge at udelukke hver enkelt af de nævnte adressater fra hjemmemarkederne for de andre af disse virksomheder, herunder markedet i De Europæiske Fællesskabers fire største medlemsstater, udtrykt i forbruget af stålrør, som gør forholdet til en »meget alvorlig« overtrædelse ifølge vurderingen i den anfægtede beslutning.
- 269 I denne forbindelse er Dalmines argumentation vedrørende det beskedne omfang af salget af OCTG-rør med standardgevind og betydningen af svejsede rør som konkurrenter til projektledningsrør på virksomhedens eget hjemmemarked irrelevant, da dens medvirken i overtrædelsen vedrørende opdeling af markederne følger af den forpligtelse, den påtog sig til ikke at sælge de i den anfægtede beslutning omhandlede produkter på andre markeder. Selv om de omstændigheder, som virksomheden påberåber sig, måtte blive bevist i fornødent omfang, kan de følgelig ikke afkræfte den konklusion, som Kommissionen er nået til med hensyn til grovheden af den af Dalmine begåede overtrædelse.
- 270 Det skal endvidere bemærkes, at den af Dalmine påberåbte omstændighed, at overtrædelsen i henhold til den anfægtede beslutnings artikel 1 kun vedrører to specifikke produkter, nemlig OCTG-rør med standardgevind og projektledningsrør, og ikke alle OCTG-rør og ledningsrør, udtrykkeligt er

blevet nævnt af Kommissionen i den anfægtede beslutnings betragtning 160, som en faktor, der begrænsede overtrædelsens konkrete virkninger på markedet (jf. præmis 264 ovenfor). Tilsvarende har Kommissionen i den samme betragtning 160 henvist til den stigende konkurrence fra svejsede rør (jf. også præmis 264 ovenfor). Det må herefter fastslås, at Kommissionen allerede tog disse forhold i betragtning, da den vurderede overtrædelsens grovhed i den anfægtede beslutning.

271 I lyset af det anførte må den i præmis 265 ovenfor nævnte nedsættelse af det på grundlag af grovheden fastsatte beløb til 50% af det minimumsbeløb, der sædvanligvis anvendes i tilfælde af en »meget alvorlig« overtrædelse, anses for i rimeligt omfang at tage højde for overtrædelsens begrænsede indvirkning på markedet i denne sag.«

138 Det må fastslås, at Retten med disse betragtninger har udtalt sig på rimelig og sammenhængende måde om de væsentlige faktorer, den har lagt til grund ved vurderingen af overtrædelsens grovhed, og at den retligt tilstrækkeligt har besvaret de af Dalmine påberåbte argumenter. I modsætning til, hvad appellantens har anført, har Retten ikke begrænset sig til at tage Kommissionens vurderinger til efterretning, men har på detaljeret måde undersøgt det af Dalmine rejste spørgsmål om, hvorvidt Kommissionen ved vurderingen af overtrædelsens grovhed har bedømt dennes virkninger på det relevante marked korrekt. Desuden har Retten med sin vurdering, hvorefter den overtrædelse, der lægges til grund i den anfægtede beslutnings artikel 1, under alle omstændigheder var »meget alvorlig«, fordi den havde til formål samt, i det mindste i et vist omfang, til følge at udelukke hver enkelt af de otte adressater for den anfægtede beslutning fra hjemmemarkederne for de andre af disse virksomheder, med rette fremhævet den betydelige grovhed, der ligger i overtrædelser, som består i at opdele hjemmemarkederne i Fællesskabet.

139 I øvrigt bemærkes, som Retten ligeledes har udtalt med rette, at overtrædelsens begrænsede indvirkning på markedet i den foreliggende sag allerede var blevet taget i betragtning på passende måde, da Kommissionen havde fastsat bødens størrelse på grundlag af overtrædelsens grovhed til kun 10 mio. EUR.

140 Med det sidste klagepunkt, der er fremført som led i dette anbringende, har appellanten kritiseret Retten for ikke at have taget hensyn til den individuelle størrelse af de virksomheder, der er adressat for den anfægtede beslutning.

141 Imidlertid bemærkes, som Domstolen allerede har fastslået, at det ikke påhviler Kommissionen, når den udmåler bøderne under hensyn til den pågældende overtrædelses grovhed og varighed, at foretage bødeberegningen på grundlag af beløb, der er baseret på de berørte virksomheders omsætning. Kommissionen kan ganske vist tage hensyn til den pågældende virksomheds omsætning, men denne omsætning må ikke tillægges en uforholdsmæssig betydning i forhold til de andre elementer i vurderingen (dommen i sagen Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, præmis 255 og 257).

142 Punkt 1 A, sjette afsnit, i retningslinjerne for bødeberegningen er i overensstemmelse med denne retspraksis. Det hedder heri, at, det »i visse tilfælde [kan] være nødvendigt at variere de bødebeløb [...], der fastlægges for at tage højde for den specifikke vægt og dermed de faktiske konkurrencemæssige konsekvenser af den rolle, som hver enkelt virksomhed har spillet som led i overtrædelsen, navnlig når der er tale om betydelige størrelsesforskelle mellem virksomheder, der har begået en overtrædelse af samme art«.

143 Retten har med rette udtalt i den appellerede doms præmis 282, at det fremgår af udtrykket »i visse tilfælde« og af ordet »navnlig« i det nævnte afsnit i retningslinjerne for bødeberegningen, at en tilpasning under hensyn til virksomhedernes individuelle størrelse ikke er en systematisk fase i beregningen, som Kommissionen har pålagt sig selv, men en skønsmulighed, som den har givet sig selv i de sager, hvor den er nødvendig, bl.a. afhængigt af de foreliggende omstændigheder. Denne skønsebeføjelse kommer i øvrigt også til udtryk i ordene »kan det [...] være nødvendigt« i samme afsnit.

144 Retten har korrekt udledt af disse betragtninger i præmis 283 i den appellerede dom, at »Kommissionen [har] bevaret et vist skøn med hensyn til, om det er rimeligt at variere bøderne under hensyn til den enkelte virksomheds størrelse. Det påhviler således ikke Kommissionen ved bødeudmålingen at sikre, at de endelige bødebeløb i tilfælde, hvor flere virksomheder, der er involveret i samme overtrædelse, pålægges bøder, afspejler en forskel mellem de berørte virksomheder med hensyn til deres samlede omsætning [...]«.

145 Denne vurdering var så meget desto mere korrekt, som alle de virksomheder, der var adressater for den anfægtede beslutning, var store, en omstændighed, som foranledigede Kommissionen til ikke at foretage en differentiering af de beløb, der blev lagt til grund for bøderne (jf. betragtning 165 til den anfægtede beslutning). I denne forbindelse foretog Retten følgende relevante konstatering:

»284 [...] Dalmine bestrider denne analyse og bemærker at virksomheden er en af de mindste af de virksomheder, som den anfægtede beslutning var rettet til, idet dens omsætning i 1998 kun var 667 mio. EUR. Det må faktisk fastslås, at der i relation til den samlede omsætning for alle produkter under et er en betydelig forskel mellem Dalmine og den største af de berørte virksomheder, Nippon [Steel Corp.], hvis omsætning i 1998 var 13,489 mia. EUR.

285 I den forbindelse har Kommissionen i svarskriftet uimodsagt af Dalmine understreget, at denne ikke er en lille eller mellemstor virksomhed. Det præciseres således i Kommissionens henstilling 96/280/EF af 3. april 1996 om definitionen af små og mellemstore virksomheder (EFT L 107, s. 4), der fandt anvendelse på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, bl.a. at virksomhederne skal have [under] 250 ansatte og enten have en årsomsætning på ikke over 40 mio. EUR eller et årsregnskab på ikke over 27 mio. EUR. I Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder

(EFT L 124, s. 36) er disse to sidstnævnte tærskler blevet forhøjet og er herefter fastsat til henholdsvis 50 mio. og 43 mio. EUR.

286 Retten råder ikke over tal vedrørende antallet af ansatte i Dalmine og selskabets regnskab, men det kan konstateres, at Dalmines omsætning i 1998 var mere end ti gange større end den grænse, der er fastsat i Kommissionens successive henstillinger vedrørende dette kriterium. På grundlag af de for Retten fremlagte oplysninger må det følgelig lægges til grund, at Kommissionen ikke begik nogen fejl, da den i den anfægtede beslutnings betragtning 165 konstaterede, at alle adressaterne for den anfægtede beslutning var store virksomheder.«

146 For så vidt appellantanten ligeledes, for at godtgøre, at bøden er uforholdsmæssig, har påberåbt sig, at dennes grundbeløb svarer til 16% af selskabets salg af de pågældende produkter i 1998 på verdensmarkedet, til 38% af salget på fællesmarkedet og til 95% af salget i den overtrædelsesperiode, der er lagt til grund, i Tyskland, Frankrig, Italien og Det Forenede Kongerige, bemærkes, at den maksimumsgrænse på 10%, der nævnes i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17, vedrører den pågældende virksomheds samlede omsætning, og at kun det endelige bødebeløb skal overholde denne grænse (dommen i sagen Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, præmis 278, og dommen i sagen SGL Carbon mod Kommissionen, præmis 82). Da Dalmine ikke har bestridt konstateringen i den appellerede doms præmis 287 af, at det bødebeløb, som er blevet pålagt i den anfægtede beslutning, 10,8 mio. EUR, kun udgør ca. 1,62% af virksomhedens omsætning på verdensplan, som i 1998 var 667 mio. EUR, kan Dalmine ikke gøre gældende, at der er et åbenbart misforhold mellem denne bøde og virksomhedens størrelse.

147 Da ingen af de af appellantanten fremførte klagepunkter kan tiltrædes, må det niende anbringende forkastes.

J — Det tiende anbringende om retlige fejl og om manglende begrundelse med hensyn til overtrædelsens varighed og formildende omstændigheder

1. Parternes argumenter

¹⁴⁸ Dalmine har gjort gældende, at en række formildende omstændigheder, herunder selskabets mindre og passive rolle ved udførelsen af den overtrædelse, der er lagt til grund i den anfægtede beslutnings artikel 1, og den omstændighed, at overtrædelsen ophørte straks ved Kommissionens første indgreb, skulle have været taget i betragtning. Selv om disse omstændigheder ikke automatisk skulle tages i betragtning, skulle Kommissionen have angivet grundene til, at den ikke nedsatte bødebøbet på dette grundlag. Retten burde have påvist og sanktioneret denne manglende begrundelse.

¹⁴⁹ Det fremgår i øvrigt af den anden påberåbte formildende omstændighed, at varigheden af den overtrædelse, som Dalmine har begået, var mindre, og at den appellerede dom indeholder selvmodsigelser herom.

¹⁵⁰ Endelig har Dalmine påberåbt sig tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet, da selskabets samarbejde under den administrative procedure ikke er blevet vurderet på samme måde som Vallourecs.

¹⁵¹ Kommissionen har henvist til, at Retten med hensyn til bøder har fuld prøvelsesret, og at den i det foreliggende tilfælde har anvendt denne kompetence korrekt ved i den appellerede dom at give en detaljeret fremstilling af grundene til, at de af Dalmine påberåbte formildende omstændigheder ikke kunne lægges til grund. I de

pågældende præmisser i dommen har Retten bl.a. korrekt fastslået, at Dalmine ikke havde bragt overtrædelsen til ophør efter Kommissionens indgreb, og at graderne af samarbejde fra Dalmines og Vallourecs side ikke var ligeværdige.

2. Domstolens bemærkninger

- ¹⁵² Hvad for det første angår den angivelige forskelsbehandling mellem Dalmine og Vallourec ved fastsættelsen af bøden bemærkes, at selv om Domstolen ikke inden for rammerne af en appel af billighedsgrunde kan omgøre det skøn, som Retten har udøvet under sin fulde prøvelsesret vedrørende størrelsen af de bøder, som pålægges virksomheder på grund af disses overtrædelse af fællesskabsretten, kan udøvelsen af en sådan kompetence derimod ikke medføre, at der ved fastsættelsen af de nævnte bøders størrelse foretages en forskelsbehandling mellem de virksomheder, der har deltaget i en aftale eller samordnet praksis i strid med artikel 81, stk. 1 EF (dom af 16.11.2000, sag C-291/98 P, Sarrió mod Kommissionen, Sml. I, s. 9991, præmis 96 og 97, og dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 617).
- ¹⁵³ Et appelskrift skal imidlertid angive de retlige argumenter, der særligt støtter anbringendet om tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet, idet anbringendet i modsat fald afvises (dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, præmis 618).
- ¹⁵⁴ Med hensyn til det foreliggende tilfælde bemærkes, som det er påpeget i nærværende doms præmis 19, at Kommissionen foretog en nedsættelse med 40% af den bøde, der blev pålagt Vallourec, samt en nedsættelse med 20% af den bøde, som Dalmine blev pålagt, for at tage hensyn til, at disse to virksomheder havde samarbejdet med Kommissionen under den administrative procedure.

155 Det må fastslås, at for så vidt appellanten bestrider Rettens vurdering, som formuleres i den appellerede doms præmis 344, og som går ud på, at »selv om Dalmines besvarelser af spørgsmålene var til en vis hjælp for Kommissionen, bekræfter de blot, og dette på en mindre præcis og udtrykkelig måde, nogle af de oplysninger, der allerede var givet af Vallourec i form af Verlucas erklæringer«, er Dalmines argumentation af faktisk art og må derfor afvises. Det tilkommer følgelig ikke Domstolen under nærværende appelsag at prøve Rettens konstatering i den appellerede doms præmis 345, hvorefter »de oplysninger, som Dalmine gav Kommissionen før fremsendelsen af meddelelsen af klagepunkter, findes herefter ikke at kunne sammenlignes med dem, som Vallourec meddelte, og er ikke tilstrækkelige til at begrunde en nedsættelse af størrelsen af bøden, der er blevet pålagt Dalmine, ud over den nedsættelse på 20%, der er blevet givet virksomheden, fordi de faktiske omstændigheder ikke er blevet bestridt. Det bemærkes herved, at mens denne manglende anfægtelse af de faktiske omstændigheder har kunnet lette Kommissionens arbejde i betydeligt omfang, er dette ikke tilfældet for så vidt angår de oplysninger, som Dalmine gav før fremsendelsen af meddelelsen af klagepunkter«.

156 Hvad dernæst angår appellants argumentation om dennes mindre og passive rolle ved udførelsen af den overtrædelse, der er lagt til grund i den anfægtede beslutnings artikel 1, har Retten i den appellerede doms præmis 327 henvist til gennemgangen i samme doms præmis 280-297, hvori det bl.a. hedder:

»288 [...] der [skal] [...] mindes om, at Dalmines argumentation om det beskedne omfang af salgene af OCTG-rør med standardgevind og om betydningen af svejsede rør som konkurrenter til projektledningsrør på virksomhedens eget hjemmemarked er irrelevant, da virksomhedens medvirken i overtrædelsen, der bestod i en aftale om opdeling af markederne, fremgår af den forpligtelse, den påtog sig til ikke at sælge de pågældende produkter på andre markeder [...]. Selv om de omstændigheder, som den påberåber sig, bevises i fornødent omfang, kan de derfor ikke afkræfte den konklusion, som Kommissionen er nået til med hensyn til grovheden af den af Dalmine begåede overtrædelse.

[...]

- 290 Eftersom Dalmine er det eneste italienske medlem af Europa-Japan-klubben, må det fastslås, at virksomhedens deltagelse i denne aftale var tilstrækkelig til at udvide dennes geografiske anvendelsesområde til territoriet for en medlemsstat i Fællesskabet. Det må følgelig konstateres, at virksomhedens medvirken i overtrædelsen har haft en ikke ubetydelig virkning på markedet i Fællesskabet. Faktisk har denne omstændighed klart større betydning med henblik på vurderingen af den konkrete virkning af Dalmines deltagelse i den overtrædelse, der er fastslået i den anfægtede beslutnings artikel 1, på markederne for de i den nævnte artikel omhandlede produkter, end en blot sammenligning af hver af virksomhedernes samlede omsætning.

[...]

- 294 For så vidt angår argumentet om, at Dalmine spillede en passiv rolle i kartellet — en adfærd, der udgør en formildende omstændighed ifølge punkt 3, første led, i retningslinjerne for bødeberegningen — skal det ligeledes bemærkes, at selskabet ikke benægter at have deltaget i møderne i Europa-Japan-klubben. [...]
- 295 I denne sag har Dalmine end ikke hævdet, at virksomhedens deltagelse i møderne i Europa-Japan-klubben var mere sporadisk end de andre klubmedlemmers deltagelse, hvilket eventuelt kunne have begrundet, at der blev foretaget en nedsættelse for virksomhedens vedkommende [...].

Hertil kommer, at virksomheden hverken har fremført særlige omstændigheder eller beviser, der kan godtgøre, at den under de omhandlede møder forholdt sig helt passivt eller som medløber. Det bemærkes tværtimod, således som det er blevet anført i præmis 290 ovenfor, at det italienske marked kun blev inddraget i aftalen om markedsopdeling, fordi virksomheden var repræsenteret i Europa-Japan-klubben. [...]«

157 Da denne gennemgang ikke er behæftet med nogen retlig fejl, er det med rette, at Retten har antaget, at Dalmines rolle ved udførelsen af den overtrædelse, der er lagt til grund i den anfægtede beslutnings artikel 1, hverken var underordnet eller udelukkende passiv eller bestod i at være medløber, og at der folgelig ikke skulle lægges nogen formildende omstændighed til grund i denne forbindelse.

158 Hvad endelig angår overtrædelsens angivelige ophør straks efter Kommissionens første indgreb har Retten med rette udtalt i den appellerede doms præmis 328 og 329, at det forhold, »at en virksomhed har bragt overtrædelsen til ophør straks efter Kommissionens første indgreb«, der nævnes i punkt 3 i retningslinjerne for bødeberegningen, logisk kun kan være en formildende omstændighed, hvis der er grund til at formode, at de pågældende virksomheder blev tilskyndet til at ophøre med deres konkurrencestridige adfærd som følge af de pågældende indgreb«, og at »en nedsættelse af bødeløbet på dette grundlag ikke kan finde sted i det tilfælde, hvor overtrædelsen allerede er ophørt før tidspunktet for Kommissionens første indgreb, eller i den situation, hvor en endelig beslutning om at bringe den til ophør allerede var blevet truffet af disse virksomheder før dette tidspunkt«.

159 Med hensyn til den foreliggende sag bemærkes, som der er redegjort for i denne doms præmis 6, at Kommissionen besluttede at indlede en undersøgelse i november 1994 og foretog de første kontrolundersøgelser i december 1994.

¹⁶⁰ I den appellerede doms præmis 331 og 332 fastslog Retten, at den overtrædelse, som gav anledning til den bøde, der blev pålagt Dalmine, nemlig den overtrædelse, der nævnes i den anfægtede beslutnings artikel 1, var ophørt eller i hvert fald var ved at ophøre på det tidspunkt, hvor Kommissionen foretog kontrolundersøgelserne den 1. og den 2. december 1994. Retten har således med rette konkluderet, at det nævnte ophør ikke kunne være en formildende omstændighed med henblik på fastsættelsen af bødens størrelse.

¹⁶¹ Det følger af det foregående i sin helhed, at det tiende anbringende må forkastes.

¹⁶² Da ingen af de anbringender, som Dalmine har fremført, kan lægges til grund, bør appellen forkastes.

V — Sagens omkostninger

¹⁶³ Det bestemmes i procesreglementets artikel 122, stk. 1, i, at såfremt der ikke gives appellanten medhold, træffer Domstolen afgørelse om sagens omkostninger. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, der i medfør af artikel 118 finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Dalmine tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Dalmine har tabt sagen, bør det pålægges selskabet at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Første Afdeling):

- 1) Appellen forkastes.**
- 2) Dalmine SpA betaler sagens omkostninger.**

Underskrifter